

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SEPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 >
Pe 3 luni 8 >

Studentii plătesc pe jumătate
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

91,— Oheul Dâmboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește trei numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

AVIS

Din cauza sfintelor sărbători și a vacanțunei Paștelui, numărul viitor al ziarului nostru va apare Duminică 25 Aprilie cor.

Redacția

SUMAR

Asupra taxelor de trecere prin Porțile de fier, de G. G. Mironescu, doctor în drept de la Facultatea din Paris, avocat.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

Inalta Curte de casație și justiție, secția I: Elena Gr. Giani și Gr. Giani, Mihail Nicolescu, Zoe Nicolescu, P. M. Nicolescu și Mihail Nicolescu cu Christache I. Sulioti, Efrosina I. Sulioti și N. T. Fraranga;

Curtea de apel secția I: Clotilda Jules Marie Antoinette Dodin des Perrieres și alții;

Idem, secția II: Elena Sc. Papadopol și Alexandrina Papadopol cu I. B. Stein, declarare în faliment.

Informațiuni.— Bibliografii.

ASUPRA

TAXELOR DE TRECERE PRIN „PORȚILE DE FER“

Cu începere de la 1 Mai viitor st. n., Ungaria voește a percepe niște taxe de trecere exorbitante pentru toate corăbiile ce vor traversa „Porțile de fer“. Aceste taxe vor aduce o puternică lovitură comerțului nostru și guvernul nostru, acel care va fi zămislit de criza aceasta laborioasă, va trebui să ia imediat o atitudine energică în această chestiune, pentru a proteja puținul comerț ce avem. Să examinăm, în scurt, sub dublu-i aspect juridic și economic, această chestiune importantă și de actualitate.

* * *

Navigațiunea pe fluviile și râurile internaționale nu era reglementată înainte de 1815. Congresul,

adunat la Viena în 1815, stabili pentru prima oară principiile ce trebuiesc să se aplice în această materie. Ideea cardinală era că trebuie să se garanteze deplina libertate de navigație pe fluviile și râurile internaționale. Acest principiu tu în curînd aplicat la navigațiunea pe Rin, Elba și Escant. Cu privire la Dunărea, acest principiu fu pentru prima dată consacrat prin Convențiunea de la 1840 între Rusia și Austria ¹⁾. Mai pe urmă, în 1856, tratatul de Paris consfinți în totul, așa zicînd în mod solemn, absoluta libertate de navigație pe Dunăre și înființă Comisiunea Europeană a Dunăreii. Tratatul de la Londra din 1871, după Congresul de la Berlin din 1878, și după Conferința de la Londra din 1883 confirmară libera navigație pe Dunăre. Insa tratatul de la Berlin (1878), în articolul 57, îndreptățează Austro-Ungariei sarcina de a regularisa „Porțile de fer“ și menține în favoarea ei dispozițiunea articolului 6 din tratatul de la Londra (1871) privitoare la dreptul de a percepe o taxă de trecere provisorie, destinată a acoperi cheltuielile făcute cu lucrările de regularizare.

De aci pornește dreptul ce-și ia Ungaria de a percepe taxele ce ne preocupă. Ea a început acum cîțiva ani lucrările de regularizare a Porților de fer și anul trecut a terminat o parte din aceste lucrări.

Acum, mai înainte de a-și fi îndeplinit în totul sarcina ce-și luase, ea se grăbește a profita, cum

¹⁾ F. de Martens, Recueil de traités internat., Tom IV, IIe partie, No. 162, p. 858 și urm.

înțelege ea, de avantajele conferite de către tratatele de Londra și Berlin.

Din punctul de vedere juridic, legitimitatea acestor taxe, în condițiunile în cari voește a le stabili guvernul unguresc, este mai mult de cât contestabilă.

În adevăr, aceste taxe, fiind destinate a acoperi cheltuelile de regularizare a Porților de fer, regularizare menită a ușura navigațiunea, nu ar putea, în mod regulat, fi percepute de cât din ziua când lucrările de regularizare se vor fi terminat, sau cel puțin de atunci de când s'a realizat o importantă ușurare a navigațiunii. Actualmintre însă aceste condițiuni nu sunt îndeplinite. Nici lucrările nu sunt terminate și nici trecerea prin canal n'a devenit mai puțin primejdioasă. «Obstacolele» sunt încă foarte numeroase și lucrările de pînă acum, cari au înlăturat în adevăr unele din obstacole, n'au avut drept principal rezultat de cât acela de a mări rapiditatea curentului, necesitînd întrebuițarea unor mașini mai puternice și măriind prin urmare cheltuelile de tracțiune.

În fond deci din ceea ce s'a făcut pînă acum a rezultat numai o îngreuiare a navigațiunii, care a devenit mai costisitoare, fără să aibă în schimb vre-un avantaj. Și pentru acest serviciu negativ adus navigațiunii, Ungaria găsește nemerit să i se plătească! Se vede ușor cât de puțin legitimă este pretențiunea guvernului Ungar. Să-și îndeplinească mai întâi Ungaria sarcina luată, aducând navigațiunii pe Dunăre serviciile importante ce sunt de adus prin regularizarea definitivă a Porților de fer, și atunci se va putea întemeia pe Tratatul pentru a percepe taxe menite a o despăgubi de cheltuelile făcute. Pînă atunci însă ea nu are nici un drept la o asemenea despăgubire.

În al doilea loc, conform tratatelor și tradițiunii, taxele de trecere se percep numai asupra corăbiilor, proporțional cu tonagiul lor, nu și asupra mărfurilor din corăbi. Or, guvernul Ungar pretinde să perceapă taxe nu numai asupra corăbiilor ci și asupra mărfurilor din ele, diferențiind taxele după categoria și cantitatea mărfurilor. Cu alte cuvinte, în loc de o taxă de trecere (*droit de péage*), Ungaria vrea să perceapă o adevărată taxă vamală. De unde a luat Ungaria acest drept de a vămui mărfurile cari trec pe un fluviu internațional?

În al treilea loc, e de remarcat că taxele fixate de guvernul Ungar sunt cu totul exagerate. Se pretinde pentru fie-care tonă de capacitate a corăbiei (*la jauge du navire*) zece kreișari și pentru fie-care tonă de marfă, în mijlociu, nouă-zeci de kreișari. Aceste taxe sunt cu totul exorbitante dacă le comparăm cu alte taxe analoage. Ast-fel, pentru parcurgerea celebrului canal construit de Germania între marea Baltică și marea Nordului, canal care a necesitat o cheltuială de aproape 200 milioane lei (156 milioane de mărci) și are o lungime de 96 kilometri, o corabie de 1000 tone plătește, ca taxă de trecere, 525 lei (420 mărci). Aceiași corabie, pentru a traversa Porțile de fer, ar trebui să plătească, în termen mediu, după taxele stabilite de Ungaria, 6250 lei (2500 de florini). Și, cu toate acestea, cheltuelile făcute pînă acum de Ungaria se urcă de-abea la 45 milioane lei (18 milioane florini). Ușor se vede că nu mai e vorba aici de taxe destinate a despăgubi pe Ungaria de cheltuelile sale, ci de niște taxe menite a îngreua cu desăvârșire traficul pe Dunăre lovind ast-fe în principiul de libertate absolută a navigațiunii pe Dunăre, consacrat de atâtea tratate internaționale și servind ca armă de luptă economică în profitul Ungariei și în dauna mai ales a țării noastre.

În adevăr, taxând în mod diferit corăbiile după mărfurile ce conțin și aplicând niște taxe exorbitante, Ungaria țintește a împiedica trecerea cerealelor noastre spre piețele occidentale, unde ele fac o vie concurență cerealelor ungurești.

Comerțul nostru va fi ast-fel strivit în fașă, căci nu numai cerealele, dar și vitele, vinurile și toate produsele ce noi exportăm nu vor mai putea suporta în occident concurența cu produsele similare, fiind-că plata taxei de trecere la Porțile de fier sau transportul pe căile ferate ¹⁾ ne vor obliga să urcăm prețurile.

* * *

Fără a ne întinde mai mult asupra acestei chestiuni, atragem atenția celor în drept asupra nevoii ce este de a lua imediat măsuri spre protejarea comerțului român.

Sarcina guvernului nostru este, de alt-fel, în

¹⁾ Nu credem că ar fi posibil de a lua calea mării și a transporta grânele etc. pe linia Constanța-Rotterdam cheltuelile ar fi mult mai mari.

mod considerabil, ușurată prin aceea că deja de pretutindeni au început a sosi protestări în contra taxelor ce voește a stabili Ungaria.

Camera de Comerț din Viena a adresat Ministerului Austriac un memoriu foarte documentat, arătând prejudiciul enorm ce vor cauza menționatele taxe «Societății Austriace de navigațiune pe Dunăre.»

Cancelarul Rusiei, Conte de Mouravieff a făcut asemenea serioase demersuri pe lângă Ministerul de Externe al Austro-Ungariei, în numele «Societății rusești de navigație pe Dunăre.»

De la noi însă pînă acum nu s'a auzit nici o protestare. Camerele de Comerț par a se desinteresa de chestiune; iar Ministerul, însărcinat numai cu „expediarea afacerilor curente» socotește, pare-se, că nu intră în sfera atribuțiunilor sale de a lua o atitudine în această importantă chestiune..... Să așteptăm deci pe noul guvern.

G. G. Mironescu

9/21 Aprilie

Doctor în drept de la Facultatea din Paris
Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTIȚIE SECȚIA I

Audiența de la 16 Februarie 1899

Președenția d-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Elena Gr. Giani și Gr. Giani, Mihail Nicoleanu, Zoe Nicoleanu, P. M. Nicoleanu și Mihail Nicoleanu cu Christache I. Sulioti, Eufrosina I. Suliote, Al. I. Sulioti și N. T. Faranga

Impărțirea unor moșii, stăpânite în devălmășie, între proprietari. — Impedările aduse la executarea hotărîrii divanului judecătoresc din București. — Deslegările date acestor impedări. — Autoritatea lucrului judecat. — Frauda și dolul cu care s'a dobândit o hotărîre judecătorească. — Ratificarea. — Garanția de evicțiune între codevălmași. — Invoiala intervenită la executarea unei hotărîri.

1. Autoritatea lucrului judecat rezultă din hotărîri pronunțate în materie de jurisdicțiune contencioasă. Actele de executare făcute de supleantul delegat de tribunal și confirmate în urmă de instanțele judecătorești constituie autoritatea de lucru judecat între părți și nu poate da loc la un nou proces, de cât când s'ar dovedi că obiectul nu se mai stăpânește conform actelor definitive executorii.

2. Dolul și fraudă invocată în potriva autorității lucrului judecat și a actelor de executare nu se poate opune mai târziu, ci numai în momentul în care era în discuție împărțea și executarea hotărîrii, mai ales când instanța de fond constată că timp de 30 de ani cât a durat procesul între

părți nu s'a ridicat în instanță nici o obiecțiune de fraudă și dol.

3. Decisiunile justiției rămase definitive și executorii nu au trebuință de ratificarea părților pentru a produce efectele lor juridice.

4. Cererea făcută la Curtea de apel întru a se acorda o despăgubire în loc de teren, cum se ceruse la prima instanță, nu constituie o schimbare a obiectului acțiunii oprită de art. 327 proc. civ.

5. Invoiala asupra executării unei hotărîri și adusă la îndeplinire trebuie respectată de părțile între care a avut loc.

Decisiunea No. 59.— Casată în urma recursului făcut de Elena Gr. Giani și alții contra decisiunii Curții de apel Galați Secț. II No. 81/96.

S'a citit raportului făcut în cauză de d-lui consilier Hântzescu Sați ascultat d-nii avocați M. Cornea, D. Giani, M. Sipsomo și D. Chebapci din partea recurentelor Elena și Gr. Giani în desbaterea motivelor de casare.

S'au ascultat d-nii avocații N. Crătunescu și Mitescu din partea intimaților Cristache I. Sulioti, Eufrosina, I. Sulioti, Al. I. Sulioti și N. T. Faranga în combateri

Deliberând,

Asupra motivului I din dosarul No. 390/96, I și al II-lea din dosarul No. 389/96:

1. «Violarea efectelor autorității lucrului judecat, întru cât decisiunea No. 8 din 1840 în dispozitivul ei, se mărginește a recunoaște în moșiile Naziru și Cotulung din devălmășie, numai suma de 2085 st. boeriilor Ghioculești (astă-zî Sulioti), iar restul de moșie boerilor Șerbănești, dispunând ca fie-care să'si ia inginer hotarnic și să'si aleagă părțile. Hotărîrea în privința determinării întinderii de stăpânire, nu determina vre-un punct de unde să înceapă, nu coprindea analogia de suprafață nici fixa cătimea venitului, recunoscut în principiu boerilor Șerbănești, și de aceea dispozitivul: și spre alegerea și osebirea stânjienilor Ghioculeștilor de către stânjienii d-lor Moldoveni și a moșnenilor să'si ia amândouă părțile hotarnic ca să'si deosibească după chipul mai sus arătat.»

«Până acum nu s'a adus la îndeplinire în tot dispozitivul divanului, adevărata aplicare a aceluși dispozitiv se face acum, când părțile conformându-se dispozitivului hotărîrii divanului și s'au luat fie-care câte un inginer hotarnic, pentru a'si alege părțile.»

«Curtea face o greșită aplicare deci de lucru judecat și în acelaș timp o aplicațiune parțială iar nu totală, căci în loc ca Sulioti să'si ia un inginer hotarnic, să'si aleagă partea, a luat pe membrul tribunalului și pe inginerul Cateluza de a făcut o executare»;

«Prin urmare actul supleantului, fie el întărit de tribunal, sau Curte, nu poate constitui lucru judecat, căci lucru judecat, el nu rezultă de cât din dispozitivul unei decisiuni pronunțată de o instanță judecătorească.»

«I. Rea aplicațiune a autorității lucrului judecat: a) fiind-că unei acțiuni în hotărînicie nu se poate opune autoritatea lucrului judecat; b) fiind-că *fraus omnia corumpit* și că această regulă se aplică atât la decisiuni

cât și la contracte, și grosieră eroare de fapt, care rezultă din însăși deciziunea Curții că la 1864 am fi ridicat aceleași motive ca pentru a stabili dolul de azi,

«II. Violațiune și greșită aplicațiune a autorității lucrului judecat precum și a principinului de organizațiune și procedură în materii de hotărnicii atât după legile vechi anterioare regulamentului de hotărnicii din 1868 cât și acestui regulament și prin care se prescrie că o hotărnicie nu se poate face de cât prin cerere la prima instanță de autorizațiune dată inginerului hotarnic, supunerea confirmării acelei hotărnicii de către tribunal prin citarea părților și cu drept de apel și recurs pentru părțile nemulțumite. Acest principiu este de ordine publică la care părțile nu pot nici renunța fie expres, fie tacit, nici tranzice asupra lui».

«Curtea de apel din Galați ne respinge cererea noastră de hotărnicie făcută de inginerul Zăuceanu și întemeată pe deciziunea definitivă a Curții de apel din București secția I No. 8 din 1840 care constituie adevăratul lucru judecat și prin care se dispune formal, dupe ce atribue după documentele care este din trupul comun al Cotului Lung, cantitatea în stânenji care se cuvine boerilor Ghioculești reprezentați astăzi prin d-nu Sulioti și aceea a boerilor Șerbănești reprezentați astăzi prin noi, opunând cererei noastre autoritatea lucrului judecat rezultând din două jurnale din 1859 și 1863 deslegătoare de piedicile ivite la executarea deciziunii No. 8 din 1840.

Cu modul acesta Curtea nu observă :

1) «Că dispozitivul deciziunii No. 8 din 1840 care constituie titlu matcă între noi, nu conține o hotărnicie întărită fața de noi și care nu rămâne de cât a fi adusă la îndeplinire, ci se mărginește numai întru a fisa dreptul în principiu cantitativ al fie-căruia dintre noi, obligându-ne a ne lua fie care, inginer hotarnic spre a ne alege părțile respective cea ce pentru prima oară nu am făcut cu toți de cât acum când noi am luat inginer hotarnic pe d-nu Zăuceanu, iar adversarii pe d-nu Râmniceanu ;

2) «Că a face o hotărnicie este a curma filiera legală a celor două grade de jurisdicțiune iar nu a recurge la o directă aducere la îndeplinire care nu și găsește soluțiunea de cât într'o deciziune dată *omisso medio* în primul și ultimul resort și pe calea sumară și excepțională ;

3) «Că o deciziune deslegatoare a unei piedici de aducere întru îndeplinire, nu poate constitui autoritatea de lucru judecat asupra dreptului însuși dintre părți, de oare ce nu densusul este dedus în judecată, ci numai modul de executare. Dovadă despre aceasta, e că în materie de executare se poate invoca diferite mijloace, cu ocasiunea orî-cărei executări fără să poată opune ca în materie de acțiune principală că diversitatea de mijloace nu poate autorisa noua acțiune.

4) «Că în speță este dovedit și necontestat de părți, că acest mijloc n'a fost dedus nici o dată dinaintea instanței de împedcări cari au pronunțat în 1859 și 1863 și prin urmare nici n'a fost judecat, mijloc care constă în a zice și a susține, precum o facem azi, că adică deciziunea No. 8/40 nu putea fi adusă la îndeplinire de cât printr'o facere de hotărnicie în regulă trecută prin toată filierea jurisdicțiunilor de drept comun, decretate de legiutor pentru orî-ce acțiune în justiție ;

5) «Afară de aceasta onor. Curte violează autoritatea lucrului judecat în privința adversarilor, din minutul ce pentru densusii, cărora le întăresc hotărnicia de azi, nu recunoaște lucrul judecat, prin care ne respinge pe noi și care rezultă din aceleași deciziuni.»

Având în vedere că împărțirea moșiilor stăpânite în devălmășie între coproprietari, s'a hotărât prin sentința trib. Brăila No. 78/34 și prin hotărârea divanului judecătoresc din București No. 8/40 : Că această hotărâre executându-se s'a ridicat o primă împedcare de către autorii proprietarilor moșii Cotu-Lung asupra chestiunii de a se sti din ce punct urmează a se începe măsurătoarea ; că Curtea de apel din București a delegat această împedcare prin jurnalul său No. 987/54, că la noua executare a acestei hotărâri cu No. 8/40 s'a ivit o nouă împedcare, asupra modului calculării stânenjilor adjudecați autorilor proprietarilor Nazirului. Că această nouă împedcare a fost asemenea delegată de Curtea din București prin jurnalul său cu No. 850/63.—Că acest jurnal deslusitor a fost confirmat de Inalta Curte de casație prin deciziunea cu No. 278/63, că hotărârea divanului cu No. 8 interpretată în urmă prin aceste două jurnale a fost executată de supleantul tribunalului cu concursul inginerului Cate-lusa, că această executare a fost confirmată de tribunal prinjurnalul No. 991/64 prin deciziunea Curții de apel București Sect. 1 No. 1106/64 și prin deciziunea Curții de casație cu No. 35/65 ;

Având în vedere că, autoritatea lucrului judecat reese din hotărâri pronunțate în materie de jurisdicțiune contenciosă,

Având în vedere că, în speță, actele de executare făcute de supleantul delegat de tribunal confirmate în urmă de instanțele judecătorești asupra căror competența și asupra violării verii unor forme, nu s'a ridicat atunci nici o obiecțiune, constituie neîndoios autoritatea de lucru judecat între părți și nu pot da loc la un nou proces de cât când s'ar dovedi că aceste moșii nu se mai stăpânesc conform acestor acte definitive executorii și indiscutabile.

Că ast-fel fiind, aceste motive rămâne ne-întemeiate și urmează a fi respinse ;

Asupra motivului al II-lea din dosarul No. 390/96

«Violaarea regulei după care orî-ce act, care este rezultatul dolului său a fraudei, fără deosebire dacă este o convențiune saŭ o hotărâre judecătorească, poate să fie atacată întru cât vițiile de dol și fraudă conrupe toate».

Având în vedere, că dolul și fraudă ce invoacă astăzi pentru a sfărîma autoritatea lucrului judecat, rezultând din actele judecătorești mai sus enumerate, urma să aibă loc între părți încă pe atunci pe când erau în discuție partagiul și executarea hotărârilor.

«Că Curtea de apel, constată, că în timp de 30 de ani de la 1834 până la 1865 cât a durat procesul între atâți diferiți proprietari, nu s'a ridicat nici o dată vr'o obiecțiune de fraudă și de dol și nici astăzi părțile n'au probat'o înaintea instanțelor de fond, ast-fel că acest motiv urmează a se respinge ca neprobat.

Asupra motivului al III-lea din dosarul No. 390/96

«Eroare grosieră de fapt și violarea regulilor de la notificarea art. 1190 c. c., din următoarele puncte de vedere :

a) Că Curtea afirmă cum că din termenii învoelei ar rezulta că noi cunoaștem modul de calculare al măsurării lui Catelusa, în cât împiedicându-ne cu cunoștința de cauză am ratificat.

b) Spre a se putea ratifica un act ce este isbit de un viciu ca acela al unui consimțământ nevalabil (surprins prin dol și fraudă) trebuiesc să se arate cu precisiune așa cum spune legea în art. 1190 c. c.»

Având în vedere că, decisiunile justiției rămase definitive și esecutorie nu mai au trebuință de ratificarea părților pentru a-și produce efectele lor juridice, ele se execută și contra voinței părților, și când Curtea de apel din Galați zice că părțile au ratificat aceste decisiuni prin învoiala ce au făcut în urmă, n'a înțeles a spune de cât că din acea învoială reese că între părți nu a fost nici o dată vorba pe atunci de dol și fraudă și că a urmat o executare voluntară ;

Că prin urmare și acest motiv este neintemeat și are a fi respins.

Asupra motivelor III și IV de casare, relativ la despăgubirea pentru evicțiunea terenului, luat de Stat, precum și asupra motivului VI, care urmează a se combina cu acele precedente :

III «Am susținut că Catelusa în lucrarea sa cu ocaziunea execuțiunii decisiiei No. 8 din 1840 a calculat ca făcând parte din moșia Cotu-Lung și suma de 535 pogoane de care acea moșie a fost evinsă prin hotărârea definitivă înaintea executării decisiunii No. 8 din 1840 și care întindere a fost luată în stăpânirea noastră la 1878 adică după executarea decisiunii N. 8 din 1840 și că proprietatea Nazirului care a fost în codevalmășie cu proprietatea Cotu-Lung până la lucrarea lui Catelusa trebuie să răspundă de evicțiunea suferită de moșia Cotu-Lung și am cerut despăgubire la tribunal în natură.

«Iar la Curte, subsidiar și în valoarea pământului Curtea respinge cererea principală de oare ce după art. 788 c. c. n'avem drept de cât la despăgubiri în bani ;

«Respinge și cererea subsidiară pentru unicul motiv ne propus de adversări, că aceasta a doua cerere, ar constitui o cerere nouă, cu totul deosibită de cererea despăgubirii în natură, care a fost formulată la prima instanță.

«Curtea invocând de la sine această fine de neprimire comite un esces de putere și confundând cu o cerere nouă, o cerere împlăcit coprinsă în cererea primodială interpretă rău și aplică greșit art. 327 Pr. Civ.»

IV. Greșită aplicare a art. 787 c. c. din următoarele puncte de vedere:

a) «Că până astăzi neefectuându-se împărțirea definitivă între codevalmașii, boerii Ghioculești și succesorii lor Sulioti și Filiti cu boerii Șerbănești și moștenitorii lor, art. mai sus citat, nu poate să 'și aibă aplicațiune ;

b) «Legea prin art. 786, 787 și 788 c. c., a căror aplicațiune face Curtea, prevede cazul, în care evicțiunea a avut loc după împărțea, dar din cauze anterioare ei, iar nici de cum când evicțiunea avusese loc, cum a

fost în specie, dovadă că Statul a câștigat cu hotărârea Trib. Brăila No. 29/53 cu mult înainte de esecutarea făcută de inginerul Catelusa și supleantul Tribunalului de Brăila ;

c) «Regula din art. 787 c. c., privește pe moștenitorii, care se găsesc în devalmășie din cauza dreptului de sucesiune a lor, iar nu între codevalmași.

d) «Că în tot cazul legea prin art. 787 c. c. și urm. nu prevede ipotesa în care împărțea a fost rezultatul doliului și a fraudei, probă că art. 790 c. c. încuviințează sfărâmarea împărțelei prin dol și violență, cum am atacat noi actele judecătorești ce ni se opun.

(6) «Greșită interpretare și violarea art. 327 pr. civ., întru cât Curtea de și recunoaște că avem dreptul asupra celor 535 pogoane, de care am fost scoși din stăpânire de către Stat în anul 1878, să fim despăgubiți, totuși ne respinge cererea de despăgubire sub cuvânt că constituie o nouă cerere făcută de-a dreptul în apel, violând ast-fel legea.»

Având în vedere, că, a conchide la Curtea de apel a se da valoarea unui obiect ce se ceruse la prima instanță a se da în natură, atunci când partea păstrează și natura acțiunii și cauza dreptului ei și titlurile în puterea cărora reclamă această despăgubire, cum este în cazul de față unde proprietarii Cotului-Lung cereau o despăgubire pentru evicțiune bazându-se pe art. 787 și 788 din cod. civ. pe hotărârile definitive și pe actul de executare a lui Catelusa ; că această cerere făcută la Curtea de apel pentru prima oră, de proprietarii Cotului-Lung, de a i se da valoarea terenului, iar nu terenul în natură, nu poate fi considerată în nici un chip ca o schimbare a obiectului acțiunii, oprită de art. 327 pr. civ ;

Având în vedere că Curtea de apel declară fără interes de a se judeca, dacă a existat într'adevăr evicțiune și dacă recurenții sunt în drept de a cere a fi despăgubiți de acea evicțiune, chestiune ce era datoare să judece, că motivul pentru care a înlăturat această judecare nu este fondată ;

Considerând că Curtea de casație nu poate dânsa judeca această chestiune care aparține instanțelor de fond, precum nici a examina mijloacele de apărare invocate de partea intimată în contra acestei cereri de evicțiune în privința cărora pretinde că avea mijloace puternice de respingere, dacă ar fi fost chemată în cauză, când recurenții s'au judecat cu aceia ce i-a evins ;

Considerând dar că acest motiv de casare este fondat, și urmează a se admite, spre a fi judecată de Curte de trimitere această cerere, care n'a fost nici desbătută nici judecată de Curtea de apel.

Asupra motivelor al V și al VII relativ la restituirea terenului dat conform hotărâniciei lui Râmnicianu în esecutarea învoiei de la 1866 :

V «Esces de putere întru cât Curtea admite cererea d-lor Sulioti și ne condamnă la restituirea unui teren măcar că noi am opus învoirea din 1866 carei a fost executată și prescrisă».

VII «Esces de putere întru cât și chiar o tăgadă de dreptate pentru că am arătat Curții că matca Siretului s'a schimbat de la 1864 când s'a executat de inginerul

Catelusa prevăzând ca hotar, în o parte apa Siretului din 1864, acum când s'a schimbat, trebuia să se afe punctul, în care se găsea la 1864 apa Siret, pentru că acolo s'a arătat a fi hotarul moșiei d-lor Sulioti, iar nu până în apa Siretului actuală cum se arată în hotărnicia d-lui inginer Râmnicăneanu pe care Curtea o confirmă și ne condamnă a'î restitui terenul, mult mai mult de cât i s'a dat de Catelusa în 1864.—Ast-fel că există o contrarietate flagrantă între motivele decisiunii și dispozitivul ei».

Considerând că chiar hotărârea atacată cu recurs constată în considerantele sale anterioare, că învoiala prin care se dă acest pământ proprietarului moșiei Nazirul, s'a executat între părți de bună voe, confirmându-se prin această executare și învoială care nu se mai poate ataca de recurență.

Considerând, că odată ce hotărârea, constată că învoiala s'a executat și că proprietarii moșiei Cotul Lung au dat proprietarului moșiei Nazirul pământul prevăzut într'ansa, nu'î mai poate condamna a da încă odată acel pământ fără a constata că acel pământ ar fi fost în urmă reluat prin călcare sau almintrelea de densii, ceea ce nu face Curtea, ci se mărginește a respinge cererea de prescripțiune invocată de proprietari moșiei Cotul Lung sub motiv că actul de învoială n'ar putea fi invocat în mod valabil de cât de proprietari moșiei Nazirului și nu de proprietarii moșiei Cotul Lung;

Considerând dar, că și acest motiv fiind fondat are a fi admis. Pentru aceste motive, Casează etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA I

Audiența de la 17 Februarie 1899

Președenția d-lui M. IULIAN, Consilier

Decisia civilă No. 51

Clotilda Jules Marie cu Antonette Dodin des Perrieres și alții

Revindecare în calitate de soț căsătorit sub regimul comunității bunurilor. — Regimul matrimonial a doi soți streini căsătoriți în țară streină, fără a face contract matrimonial. — Proba cu martori

1. *În principiu, doi soți străini, căsătoriți în țară străină, fără a face contract matrimonial, nu sunt presupuși că au adoptat regimul matrimonial care e de drept comun în legislațiunea țării lor. Aceasta e o cesțiune de voința sa intenție a părților.*

2. *Legea personală a soțului, ca lege comună, pentru stabilirea regimului matrimonial, în lipsă de contract, se aplică numai când circumstanțe speciale în momentul căsătoriei permit a se presupune că aceasta era intenția părților.*

3) *Regimul legal matrimonial al României este cel parafernă, prin urmare soția nu este admisă a pretinde un drept de proprietate asupra averii câștigate de soț în timpul căsătoriei.*

S'au ascultat d-l avocat Sipsom din partea apelantei Clotilda Jules Marie și d-l avocat M. Antonescu din partea Antonettei Dodin des Perrieres și alții.

Curtea,

Având în vedere opoziția făcută de Clotilde Jules Marie, contra decisiunii No. 111 din 28 Aprilie 1898, a acestei secțiuni, prin care i se respinge ca nesusținut apelul ce a făcut contra sentinței No. 267/97 a tribunalului Argeș, care asemenea 'î respinge ca neprobată acțiunea ce a intentat contra d-lor Hélène Regnault, Charlotte Mursoch, Antoniette Dodin des Perrieres și Aloys Dodin des Perrieres, ca tutore al minorilor Aurelia și Jules Marie;

Ascultând pe părți în concluziunile lor orale și scrise precum și pe Ministerul public;

Având în vedere că din petițiunea de intentarea acțiunii, din actele și concluziunile se constată că oponenta Clotilde Jules Marie, de naționalitate străină, dar născută în România, se căsătorește la 15 Februarie 1869 în orașul Pitești cu Jules Marie, frances de origină, fără să facă vre-un contract matrimonial, și din această căsătorie se nasc intimitatele Hélène și Charlotte căsătorite azi, prima cu François Rignault și secunda cu Gotlieb Mursocch, că în anul 1893 prin sentința No. 355 a Tribunalului Argeș, rămasă definitivă și înscrisă la Oficerul stărei civile, se pronunța divorțul între apelantă și soțul său în favoarea acestuia, iar la Octombrie 1893 Jules Marie căsătorindu-se din nou cu Ouna Balint, legitimează ca copii ai săi pe cei-l-alții trei intimați și în urmă la 1896 încetează din viață;

Având în vedere că oponenta prin acțiunea de față, cere ca intimați ca succesori și deținători ai averii rămășiță de la Jules Marie să fie obligați a-i delase în plină proprietate jumătate din întreaga avere mobilă și imobilă, pe care defunctul său soț a lăsat-o la moartea sa, sau aceea ce ar fi avut-o în momentul divorțării sale, de oare-ce toată această avere este făcută în timpul căsătoriei lor, și ei fiind căsătoriți sub regimul comunității bunurilor i-se cuvine și ei jumătate; invoacă în acelaș timp proba testimonială, spre a dovedi natura quantumului și epoca dobândirii acestei averi care pretinde a fi foarte însemnată;

Având în vedere că oponenta n'a susținut înaintea Curții că divorțul dintre dânsa și defunctul Jules Marie ar fi nul pentru lipsă de forme, și că ast-fel dânsa este încă nedivorțată, așa că de acest punct trecut nu mai în concluziunile scrise, nu se poate ocupa Curtea;

Având în vedere că oponenta pentru a justifica că comunitatea de bunuri era regimul matrimonial sub care s'a căsătorit, invoacă că soțul său era de naționalitate frances și ca atare în lipsă de contract conform art. 1441 cod. Napoleon, acesta era regimul lor legal ea ca soție urmărind după căsătorie naționalitatea soțului;

Considerând că în principiu, regimul matrimonial ce doi soți străini căsătoriți în o țară străină, fără contract se presupune că l-au adoptat, este o cesțiune de voința sa intențiune a părților, că chiar dacă regimul matrimonial, care este un contract, relativ la bunuri, ar face parte din statutul personal al soților, totuși legea personală a soțului ca legea comună, nu mai atunci se poate aplica când circumstanțele și actele cari concur în momentul căsătoriei ar justifica acesta;

Având în vedere că din actele prezentate se constată

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA II

Audiența de la 18 Februarie 1899

Președenția d-lui AT. G. KIVU, Președinte

Decisia comercială No. 22

Elena Sc. Papadopol și Alexandrina Papadopol cu I. B. Stein

Declaraire de faliment. — Falimentul unui comerciant retras din comerț. — Condițiunea esențială pentru declararea în stare de faliment.

1. Pentru ca cine-va să poată fi declarat în stare de faliment, trebuie mai înainte de toate să fi fost comerciant în momentul încetării plăților, sau dacă s'a retras din comerț, trebuie: 1) să nu fi trecut cinci ani de la epoca retragerii din comerț, 2) să fi încetat plățile cel mai târziu un an după retragerea din comerț, și 3) să decurgă datoriile din exercițiul comerțului său

2) Este comerciant acela care face în mod obicinuit fapte de comerț, anume arătate în art. 3 al codului de comerț. Singurul fapt de a fi vândut odată petriș din propria sa carieră (chiar dacă această carieră a fost exploatată în mod regulat) nu constituie un fapt de comerț și nu conferă respectivului calitatea de comerciant, el nu poate fi deci declarat în stare de faliment

S'a ascultat D-l advocat M. Antonescu din partea apelantelor Elena Sc. Papadopol și Alexandrina Papadopol și D-l advocat Macedonsky din partea intimatului I. B. Stein.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Elena Sc. Papadopol și Alexandrina S. Papadopol în contra sentinței cu N. 8/99 a tribunalului Ilfov, secția Comercială;

Având în vedere conclusionile părților, actele din dosar și actele prezentate de apelanți;

Având în vedere că tribunalul, în urma acțiunii introdusă de intimatul I. B. Stein, prin sentința apelată a declarat în stare de faliment pe N. S. Papadopol, ficsând în mod provisoriu epoca încetării plăților ziua de patru Februarie 1898, data primului protest;

Având în vedere că apelantele, în calitate de moștenitoare sub beneficiu de inventar ale numitului defunct cere să se ridice această stare de faliment, susținând ca fratele lor M. S. Papadopol avea profesiunea de inginer, iar nu de comerciant;—că de și a avut oare care întreprinderi de la diferite autorități pentru furnisare de petriș (din cariera sa), însă și acele întreprinderi le-a liquidat încă din anul 1893, așa că chiar dacă defunctul ar fi privit ca comerciant în sensul legii, încă nu putea fi declarat în stare de faliment, întru cât cambiile protestate sunt datate din anul 1898;

Considerând că este netăgăduit, în drept, că comerciantul care a încetat plățile pentru datoriile sale comerciale, poate fi declarat în stare de faliment, că de asemenea poate fi declarat în stare de faliment și co-

că defunctul Jules Marie, de origină frances, încă de tânăr a venit în România, a făcut fără autorizația guvernului frances, serviciul militar în România în anii 1863 și 1864 după cum rezultă din libretul său de soldă, n'a invocat nici odată protecțiunea franceză, după cum se constată din certificatul No. 5565/96 al Ministerului de Justiție, a dobândi imobile în România și în toate călătoriile sale s'a servit de pașaport român, în fine în anul 1886 a făcut cerere de împământenire și pe care a obținuto prin legea sancționată prin decretul No. 986 din 1 Martie 1895;

Având în vedere că oponenta născută din părinți străini în România nu s'a bucurat nici odată de vre-o protecțiune străină și n'a părăsit România nici-odată ci aci și-a exercitat și și exercită profesia de croitorie;

Ca așa fiind din toate aceste fapte și împrejurări rezultă în mod precis că ambi soți, de și străini, însă erau decisi a rămâne pentru tot-d'auna în România, unde au și rămas, unul, până la moarte devenind în urmă chiar cetățean Român și cea-l'altă se află și azi exercitându-și profesia sa de croitorie, și așa fiind intențiunea și voința lor în momentul contractării, în privința regimului matrimonial, ce adoptau n'a fost de cât de a adopta pe acela al României, unde au fost și sunt domiciliați și unde și-au celebrat căsătoria;

Considerând că regimul legal al României, în lipsă de contract matrimonial, fiind cel parafernă, cererea apelantei de a dovedi cu martori quantumul și proveniența averei lăsate de defunctul său soț Jules Marie este nu numai neadmisibilă, această avere fiind însemnată dar și fără interes, căci chiar de ar fi câștigat-o soțul în timpul căsătoriei, dânsa nu poate avea nici un drept de proprietate asupra ei;

Considerând că dacă ar voi, cu martorii ce invoacă a dovedi că parte din această avere a fost adusă de dânsa ca parafernă sau câștigată de dânsa, personal în timpul căsătoriei cea ce însă și a pretins, totuși această cerere este inadmisibilă în vedere că valoarea averei după arătările oponentei trece peste quantumul prevăzut de art. 1191 c. civ., ne având nici un început de probă scrisă;

Având în vedere în fine că după desfacerea căsătoriei, dintre apelantă și soțul său, a intervenit între dânsi o convențiune autenticată de tribunalul Ilfov la No. 8521/93 prin care acesta dă fostei sale soții, oponenta de astă-zi suma de lei 22000 în schimbul tuturor pretențiilor sale de ori-ce natură sau causa, declarând că numai are absolut nici un fel de drept contra lui și că nu va mai putea ridica nici un drept de pretențiune;

Că așa fiind, pe lângă cele mai sus expuse, ori-care ar fi fost regimul matrimonial sub care s'ar fi căsătorit în fața acestei condițiuni categorice, oponenta nu mai poate avea nici o pretențiune căci toate drepturile ei sunt stinse;

Pentru aceste motive, In numemele legii,

Respinge, etc.

(ss) M. Iulian, M. Paleologu, D. Giuvaru.

Grefier, N. Brătianu.

merciantul care s'a retras din comerț, în acest caz se cere două condițiuni: 1) să nu fi trecut cinci ani de la data de când s'a retras din comerț, 2) că încetarea plăților să fi avut loc în timpul exercițiului comerțului său cel mult în anul următor pentru datorii decurgând din același exercițiu;—iar în cazul când comerciantul a încetat din viață, falimentul nu se va putea declara de cât numai în decursul anului de la data morții.

Considerând că față cu aceste dispoziții de lege rămâne a se constata, în fapt, dacă defunctul M. S. Papadopol era comerciant, în sensul art. 7 din cod. com. la epoca când a încetat comerțul său, cum și dacă datoriile pentru care a fost declarat în faliment decurg din timpul exercițiului comerțului său ori în anul următor pentru datorii din același exercițiu;

Considerând că legiuitorul, pentru a evita orice controversă asupra înțelesului cuvântului comerciant prin art. 3 din cod. comercial arată mai întâi ce anume fapte consideră ca comerciale, iar prin art. 7 prevede că sub denumirea de comercianți se copriind nu mai aceia care fac fapte de comerț, având comerțul ca o profesiune obicinuită;

Considerând că din desbateri și din actele prezentate de apelante, se constată, în fapt, că întreprinderile ce a avut inginerul Papadopol se reduce la vânzări de petriș din cariera sa după moșia Tinosul, jud. Prahova; că, la 1895, prin actul autentificat la No. 3017/95 de tribunalul Prahova, a ipotecat moșia Tinosu d-lui I. Staehli & Comp. pe termen de zece ani, cedându-i în același timp, pentru dobândă dreptul de a exploata balastiera de petriș;

Considerând că singurul fapt că defunctul Papadopol vinde petrișul din cariera sa nu constituie un fapt de comerț, și nici nu-i poate conferi calitatea de comerciant, întru cât lipsește aceea de a doua condițiune esențială, exercițiul profesiunii într'un mod obicinuit; că de asemenea, nu conferă calitatea de comerciant unei persoane nici chiar calificarea care și ar da-o în mod eronat printr'un act când în realitate el nu face acte de comerț;

Că, apoi din certificatele Direcțiunii Căilor Ferate, prin acela al Ministerului Lucrărilor Publice și din acela al Direcțiunii Fortificațiilor, rezultă că Inginerul Papadopol a liquidat toate întreprinderile înainte de anul 1895, prin urmare cambiile de care se servă Stein, pentru a obține declararea în stare de faliment, fiind datate din 1898 sunt posterioare încetării întreprinderilor defunctului și nu derivă din acele operații; că dar acele datorii nu decurg din timpul exercițiului întreprinderilor și nici din anul următor pentru datorii din același exercițiu, că asemenea datorii fiind datorii civile nu pot atrage declararea în stare de faliment;

Considerând că în afară de toate aceste considerațiuni de fapt și de drept, însuși intimatul Stein înaintea Curții a declarat că din actele ce i s'a prezentat de apelante s'a convins personal că defunctul încetase de mai mulți ani de a fi întreprinzător de lucrări publice și că prin urmare, nu și mai susține acțiunea în declarare de faliment;

Considerând că apelantele ca moștenitoare beneficiare urmează să fie obligate la plata cheltuelilor făcute cu declararea în faliment cum și cu aplicarea sigiilor că aceste cheltueli, sindicul falimentului le ficsează la cinspre-dece lei.

Pentru aceste motive, admite apelul.
ss) At. C. Kivu, Sc. Popescu, T. Djuvara, Flaișlein, Dobrescu,
Grefier C. Bilciurescu

INFORMAȚIUNI

În ultimul număr (Marte-April 1899) al cunoscutei reviste juridice «*Nouvelle Revue historique du droit français et étranger*» găsim un important articol al distinsului nostru compatriot P. Negulescu, asupra Dreptului de Protimis în vechiul drept român.

D-l Negulescu a publicat asemenea în cursul săptămânei trecute începutul (prima fascicolă) unei «Istorii a Procedurii civile române». Vom face o dare de seamă asupra acestei lucrări, în unul din numerile viitoare.

BIBLIOGRAFII

A părut de sub tipar :

Volumul V TRATAT TEORETIC SI PRACTIC

de

PROCEDURA CIVILĂ

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

doctor în drept, Avocat

cuprinzând : Art. 138—288 :

Desdăunări și cheltueli; Hotărârile date în lipsă și opozițiuni; Procedurile preparatorie și probatorie în general. Verificarea scriptelor, cercetarea prin martori, experți, cercetări în fața locului, interogator, jurământ, cererea reconvențională, intervențiune, suspensiune, perempțiune și începerea judecăților. Regulare de competență; Trimiterea la un alt tribunal; Recusațiune.

Prețul tot 12 lei

Și se află de vânzare la librăria Leon Alcalay, calea Victoriei, la librăria Stork, pasagiul Român și la autor str. Plantelor No. 39.

S'a pus în lucrare și volumul al 6 lea

A eșit de sub presă :

COD ANOTAT DE EXPROPRIAȚIUNE

pentru

CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ

cuprinzând : *Jurisprudența Înaltei Curți de casație asupra fie-cărui articol, de la promulgarea legii până în prezent*

de

GEORGE ST. BĂDULESCU

Grefier la Înalta Curte de casație și justiție

Această lucrare este utilă mai ales d-lor avocați și magistrați, căci aduce la cunoștință interpretarea adevărată dată de către cea mai înaltă autoritate judecătorească, legii de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică.

De vânzare la autor. Prețul 3 lei.